

Feriejobb för ungdomar – sommaren 2017

SAMMANSTÄLLNING AV ENKÄTSVAR FRÅN KOMMUNER,
LANDSTING OCH REGIONER

Förord

Sedan Sveriges Kommuner och Landsting inledde arbetet med att följa kommunernas och landstingens/regionernas arbete med feriejobb har antalet platser nästan tredubblats. 2008 erbjöds 30 000 ungdomar ett feriejobb i en kommun eller ett landsting under några sommarveckor.

Årets enkät som gått ut till samtliga kommuner och landsting/regioner visar på ett fortsatt stort engagemang i arbetet att ordna feriejobb för ungdomar.

Sommaren 2017 erbjöd landets kommuner, landsting och regioner 85 000 unga en möjlighet att arbeta några veckor under sommaren. Totalt fick 82 000 ungdomar ett feriejobb i en kommun och 3 000 ungdomar i ett landsting eller region.

Detta visar en enkät som har besvarats av 91 procent av kommunerna och av 90 procent av landstingen/regionerna.

Innehåll

Förord	2
Minskning i kommuner och marginell minskning i landsting/regioner	4
Flest unga i åldern 16 – 18 år	5
Prioriterade grupper	6
Andra arbetsgivare än kommunen	7
Feriejobben har en strategisk betydelse	8
Bryter könsmönster	8
Uppföljning	9

Feriejobb för ungdomar – sommaren 2017

Minskning i kommuner och marginell minskning i landsting/regioner

Jämfört med 2016 så har antalet unga med feriejobb minskat med s 3 500 under sommaren 2017. Kommunerna har i år haft 3 000 färre unga anställda på ett feriejobb jämfört med förra sommaren och landstingen/regionerna har haft 500 färre platser jämfört med sommaren 2016.

Tabell 1

Andel feriejobb per individ i åldern 16-18 år

Årtal	Antal feriejobb	Antal 16-18 år	Feriejobb per individ i målgrupp
2010	80 000	374 898	21,3%
2011	68 000	357 765	19,0%
2012	68 000	338 966	20,1%
2013	83 000	321 537	25,8%
2014	78 000	312 161	25,0%
2015	84 000	309 781	27,1%
2016	88 500	317 452	27,9%
2017*	85 000	323 543	26,3%

* Antal 16-18 år 1 november 2017. Ökningen av antal ungdomar 2016 och 2017 beror till stor del på asylsökande ungdomar som erhållit uppehållstillstånd.

En faktor som bidragit till att antalet platser minskat är, enligt ett flertal kommuner, att högkonjunkturen möjliggjort att ungdomar fått andra jobb än de som erbjuds genom feriejobbsatsningen. Ett större antal ungdomar har därmed tackat nej till erbjudet feriejobb jämfört med föregående år. En annan faktor som kommunerna tar upp är minskningen av medel till feriejobb. Flera kommuner har tidigare år haft speciella satsningar på feriejobb. Det ser dock mycket olika ut i landets kommuner. En del kommuner har 2017 ökat antal i feriejobb och en del större kommuner har genomfört minskningar.

Regeringen avsatte i samband med vårpropositionen 105 miljoner kronor för att skapa feriejobb för ungdomar som har svårt att få jobb på egen hand – till exempel ungdomar med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, nyanlända invandrare eller ungdomar som av sociala skäl behöver sysselsättning. Syftet var att dessa medel skulle komplettera redan befintliga budgetar inom kommunerna samt öka antalet i feriejobb.

Enkätensvaren från kommuner och landsting/regioner visar att 7 335 ungdomar tog del av denna extra statliga satsning. 70 procent av kommunerna som svarat på enkäten har tagit del av satsningen från regeringen. Motiv från de kommuner som inte tagit del, är att informationen från regeringen om den extra satsningen kom för sent för att skapa och tillsätta feriejobb. Arbetet var i de flesta fall redan slutfört. Flera av de kommuner som har deltagit i extra satsningen nämner även de, att informationen kom sent och att det var svårt att få fram ytterligare lämpliga arbetsuppgifter.

Flest unga i åldern 16 – 18 år

Både bland kommuner och landsting/regioner är det vanligast att erbjuda feriejobb till unga i åldern 16 – 18 år, dvs. de som avslutat årskurs 9 eller har avslutat årskurs 1 eller 2 på gymnasiet. Fördelningen av åldrar i kommunerna är i det närmaste identisk jämfört med sommaren 2016. Även bland landstingen/regionerna är det endast små skillnader i vilka grupper som får feriejobb jämfört med sommaren 2016.

Diagram 1

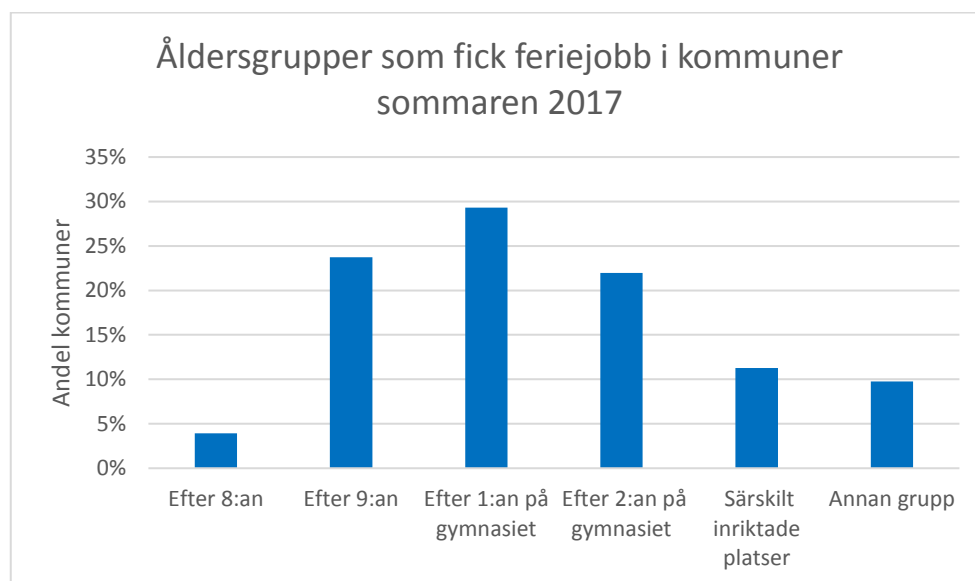
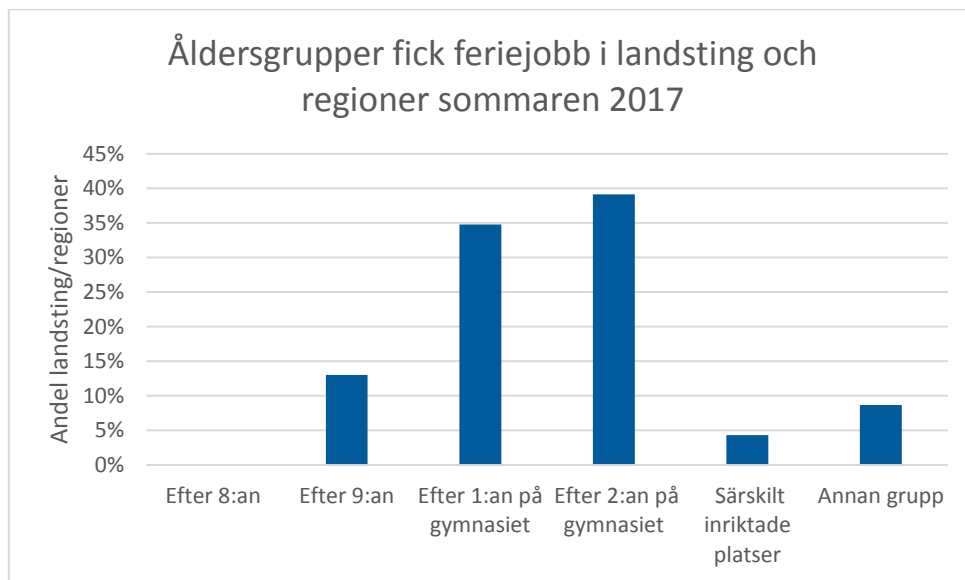

Diagram 2

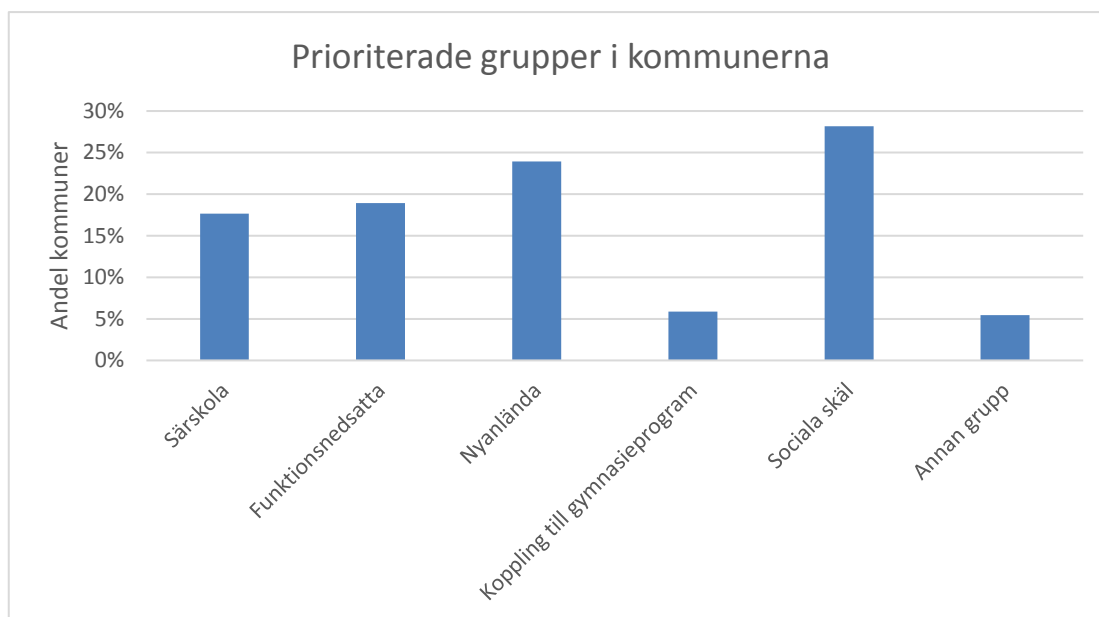
Totalt fick 61 procent av alla som sökte ett feriejobb under sommaren 2017. Det är en minskning med 4 procentenheter jämfört med 2016. I kommunerna var andelen som fick en plats 69 procent, medan motsvarande andel i landsting/region knappt 15 procent.

Prioriterade grupper

Andelen kommuner som har avsatt platser för grupper med särskilda behov är i stort sett oförändrat jämfört med 2016, förutom när det gäller nyanlända ungdomar, vilka? ökat med 4 procent. Många kommuner har även i år försökt hitta olika lösningar för att kunna erbjuda framför allt ensamkommande flyktingbarn, som ännu inte fått uppehållstillstånd, ett feriejobb eller praktik. Regler som förhindrar kommuner och landsting/regioner att kunna betala ut lön till denna grupp, försvårar möjligheterna att erbjuda personer utan uppehållstillstånd och ett svenskt personnummer feriejobb.

Endast tre landsting/region har uppgett att de har alla olika prioriterade grupper. Det gäller unga med någon form av funktionsnedsättning, nyanlända samt de med sociala skäl.

Diagram 3

Andra arbetsgivare än kommunen

Många kommuner arbetar med andra lokala aktörer för att kunna erbjuda unga olika sorters feriejobb. 54 procent av kommunerna som svarat på denna fråga (252 kommuner) förmedlar platser utanför den egna verksamheten. Av de kommunala platserna är det 19 procent som finns utanför kommunens verksamheter. Det är en minskning med 7 procent jämfört med 2016. Sänkningen kan bero på bristande information om kommunernas arbetsmiljöansvar vid placering utanför den egna verksamheten, vilket gjort att flera kommuner inte använder sig av placeringar i t.ex. föreningar.

Några kommuner arbetar med det lokala näringslivet och få dem att anordna feriejobb. Det är inte helt oproblematiskt då det på vissa håll uppstått diskussioner om löner och arbetsvillkor, samtidigt som det finns en risk att feriejobben tränger undan vanliga sommarjobb.

Det finns en stor utvecklingspotential i att samarbeta med det lokala näringslivet, men det måste ske i nära samarbete med arbetsmarknadens parter och de lokala utbildningsanordnarna.

Feriejobben har en strategisk betydelse

I SKL:s enkät uppger 70 procent av de svarande kommunerna och samtliga landsting/regioner att de har en strategi omkring feriejobben. Andelen kommuner med en strategi har inte förändrats jämfört med 2016. Bland landsting/regioner är också andelen oförändrad jämfört med föregående år.

Strategierna syftar främst till att marknadsföra kommun/landsting/region som arbetsgivare och presentera de yrken som finns. Kommuner prioriterar ofta marknadsföring av äldre- och barnomsorg. Det finns kommuner som arbetar med att koppla ihop rollen som arbetsgivare med utbildnings-ansvariga. Dessa kommuner har en feriejobbsgaranti för alla som går på vård- och omsorgsprogrammet eller barn- och fritidsprogrammet efter första året på gymnasiet.

Några kommuner erbjuder unga som avslutat årskurs 8 feriejobb för att ge dem en bild vad ett arbete inom olika kommunala sektorer innebär, vilket kan underlätta när den unge senare ska välja inriktning på gymnasiet.

Många kommuner satsar på att ge omfattande handledning under ferietiden och lägger vikt vid att alla som haft ett feriejobb i kommunen även ska få ett skriftligt omdöme som de kan använda till framtida arbetsgivare.

Utöver att marknadsföra kommunen/landstinget/regionen som arbetsgivare så anger många att syftet med feriejobben är att unga ska få insyn i arbetslivet. Feriejobben ger den första erfarenheten som möjliggör att unga har lättare att få andra jobb. Vissa kommuner har erbjudit feriejobbare att gå in på kortare vikariat i ordinarie verksamhet under sommaren. Andra ser till att tidigare feriejobbare blir en viktig rekryteringsbas, då sommarvikariat ska tillsättas, t.ex. inom vården.

Bryter könsmönster

Kommuner, landsting och regioner står inför stora rekryteringsbehov. En ytterligare aspekt är att det till stor del är kvinnor som kommer att lämna arbetslivet på grund av ålderspension. Det är därför viktigt att försöka få fler män att söka sig till sektorn. Enkäten visar att cirka var fjärde kommun ser feriejobben som ett led att marknadsföra sig som en framtida arbetsgivare. Med tanke på utmaningarna är det dock relativt få kommuner, 30 procent, som erbjuder feriejobb till män i traditionellt kvinnliga branscher.

Andelen kommuner som arbetar aktivt med att bryta könsmönstren har dock ökat med fyra procentenheter sedan 2016. Landstinget/regioner är oförändrat jämfört med 2016, 10 procent erbjuder feriejobb till män i traditionellt kvinnliga yrken inom branschen.

Av kommentarerna att döma utgår de flesta av arbetsgivarna från ungdomarnas egna önskemål vid placering till feriejobben. Många har nämligen ett ansökningsförfarande till feriejobb. I andra kommuner lottas platserna till individerna och då är det svårare med att försöka styra till yrken där det ena könet är underrepresenterat.

Enkäten visar att könsfördelningen är relativt jämn i kommunerna, där 49 procent av feriejobbarna är kvinnor. Större skillnad är det inom landsting och regioner där 61 procent är kvinnor.

Uppföljning

En viktig del i kommunernas kvalitetsarbete är uppföljning av tid i feriejobb. 70 procent av kommunerna anger att de följer upp insatsen genom samtal med ungdomarna, skriftliga enkäter eller web-baserade frågeformulär. Det mest effektiva sättet anses vara att få ungdomarnas synpunkter på sin tid i feriejobb genom ett uppföljningssamtal. Det är dock en tids- och resurskrävande insats för kommunerna, men viktigt för att kunna hålla en god kvalitet i insatserna kring feriejobb.

Upplysningar om innehållet
Per Överberg, per.overberg@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting,
2017
Beställningsnummer: 5462
Text: Per Överberg